

Izhaja:

10. in 25. vsakega mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto II.

V Celoveci 25. marca 1883.

Št. 6.

● posojilnicah.

Z Dunaja 5. marca.

V dveh dopisih „Mira“ iz podjunske doline berem nasvete, kako naj bi se ustanovila za tamošnje kraje močno potrebna posojilnica. Iz teh dopisov pa vidim, da še tudi zdaj, ko že mnogo posojilnic deluje po slovenskih pokrajinah, ni povsod znana osnova teh društev, niti način, po katerem se ustanavljajo. Svetuje se namreč, da naj nekaj rodoljubnih mož sestavi pravila po izgledu drugih posojilnic ter jih potem v petih iztisih predlaga deželni vladi v potrjenje. Temu pa ni taka. Pred letom 1873., ko še ni bilo zakona o pridobitnih in gospodarskih zadrugah, so enake društva res potrebovale vladnega dovoljenja in stale pod nadzorstvom političnih oblastij. A z zakonom od 9. aprila 1873 se je stvar popolnem spremenila.

Zdaj zadruga, hranilne, posojilne, pridobitne in gospodarske s političnimi oblasti ničesar nemale opraviti, ampak, kakor druga trgovinska in kupčijska podvzjetja, le s sodnijskimi, namreč z deželno, kot trgovinsko sodnijo.

Kako namero imajo tedaj posojilnice in kako se ustanavljajo?

Posojilnice imajo namen, da svojim združnikom in društvenikom v denarnih stiskah pomagajo s posojili, ki se pa navadno ne intabulirajo ali vknjižujejo, ampak se dadó vsakemu na njegovo pošteno besedo in proti temu, da dolžnik še enega ali dva poroka dobi, ki mu podpišeta dolžno pismo ali menjico. Posojilnice imajo tem večji kredit, čem več društvenikov in čem zanesljivejši so možje, kateri so izvoljeni, da vodijo in nadzorujejo posojilnico. Vsak društvenik se zaveže, da vplača saj en združni delež, pa jih lahko tudi več podpiše. Ta delež je njegova lastnina in društvenik dobiva za njega navadne letne obresti.

Združni delež je večji ali manjši, kakor v vsacem okraji za koristno spoznajo. Navadno so deleži po 40 do 100 gld., pa v novejšem času jih zmanjšujejo celo na 5 gld., da se potem lože več društvenikov vpiše. Sploh kaže, da so za majhne posojilnice pravila kolikor mogoče priprosta, da tudi neučeni kmetski ljudje lahko vodijo zadrugo. In v tem oziru bi priporočal „pravila za posojilnico v Sevnici“ (Lichtenwald) na Štajerskem, ki so izdelane po mnogoletnih skušnjah in tako sestavljene, da se po njih v vsaki vasi lahko naredi posojilnica.

Po teh pravilih ima zadruga neomejeno poroštvo, kajti potem ima več kredita in ljudje svoj denar raji pri njej vlagajo. Združni deleži so le po 5 gold. Zadrugo vodi ravnateljstvo, katero obstoji iz ravnatelja, denarničarja, kontrolorja in treh odbornikov. Posebnega nadzorstva pri malih posojilnicah ni treba, le pri večjih celi statut obsega 37 paragrafov, lahko vsacemu razumljivih.

Kako je ravnati pri ustanavljanji?

Deset do petnajst mož naj se zbere, da se posvetujejo, po katerih pravilih bodo napravili posojilnico. Če so se odločili za pravila, potem naj povabijo notarja k shodu, da napravi zapisnik in ga legalizuje. Kajti te formalitete je treba za vknjiženje zadruga pri deželni sodniji. Pri tem zboru izvolijo navzoči vse ude ravnateljstva. Notar jih zapiše v zapisnik z dostavkom, da je prvi zbor združnikov naložil temu ravnateljstvu skrbeti za to, da se zadruga vknjiži. Vsak notar mora vedeti, kako se napravi zapisnik in koliko je treba iztisov pravil predložiti sodniji.

Če se zadruga ustanovi v kraju, kjer ni notarja, najbolj kaže, da gredó ustanovniki v mesto, kjer je notar, ako ni predaleč, da si prihranijo stroške za notarjevo pot. Kedar je zadruga vknjižena, sme pričeti svoje delovanje. Združniki izplačujejo svoje deleže in gotovo se bodo našli ljudje, ki bodo vlagali svoje denarje. (Poprej se morajo priskrbeti potrebne tiskovine in železna kasa, ki se dobi za kacic 100 gld.)

(Za ustanovo posojilnic se tedaj vselej nekaj denarjev potroši in sicer za notarsko delo in koleke kacic 30 gold., za tiskovine do 100 gld., za kaso tudi toliko. A ti stroški se navadno v prvem letu pokrijejo z dohodki za vpisnino in za pisarniške potrebe.) Dobro je vsakako, da ima posojilnica, predno se ustanovi, zagotovljeno kacic 1000 gold., bodi si od društvenikov ali od druge strani.

To se mi je treba zdelo povedati, da se stvar razjasni. Ker pa vidim, da na mnogih krajih še ne vedó, kaj so posojilnice, kako so osnovane in kako se ustanavljajo, hočem, ako Bog da, spisati spet za Mohorjevo družbo natančnejo razpravo o posojilnicah po dozrajnih praktičnih izkušnjah.

Dr. J. Vošnjak.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Slovenske tiskovine pri pošti.) Na Kranjskem in Štajerskem imajo pri poštah take tiskovine, to je dopisnice, nakaznice, vozne liste itd., ki so pisane v nemškem in slovenskem jeziku, tako da tudi tisti, ki nič nemško ne znajo, lahko berejo, kaj je zapisano in vedó, kam jim je treba vsako stvar zapisati. Na Koroškem so pa pri poštah samo nemške tiskovine, akoravno je mnogo takih ljudi, ki nič nemško ne znajo. „Mirov“ vrednik se je toraj pritožil do kupčijskega ministra in ga prosil, naj se koroškim Slovencec tista pravica dá, kakor Kranjskim. Minister je prašal kupčijsko zbornico v Celovci, kaj bi storil, in ta je odgovorila, da naj se v slovenske kraje pošljejo tudi slovenske tiskovine. Zdaj je na vas, Slovenci, da se te pravice tudi poslužite! Zahtevajte pri poštah slovensko-nemške tiskovine. Če tega ne storite, bodo poštarji rekli, da nobeden ne mara za nemško-slovenske tiskovine, da vsak hoče le čisto nemške, in s tem bomo pravico spet zgubili! — Trgovinska ali kupčijska zbornica je celó rekla, da se nekteri Slovenci sami branijo takih nemško-slovenskih tiskovin. Čudni Slovenci morajo to biti, ki jih njih materni jezik tako v oči bôde, da ga še pod nemškim nočejo trpeti! To so le odpadniki, nemškutarji ali Judeži. Čudno, da imajo ti tako pravico, da govorijo v imenu vseh drugih Slovencev in da se jim več verjame, ko pravim Slovence! Ne pustite, da bi beseda odpadnikov obveljala, pokazite, da ljubite svoj materni jezik, in zahtevajte pri poštah slovenske tiskovine, da ne bojo nazadnje tisti na sramoti ostali, ki se za vaše pravice potegujejo.

Vrednik Matschnig naj v svojem listu le zabavlja, kolikor hoče, mi se s takim kričačem ne bomo pripravili.

Iz Poreč pri jezeru. (Gosp. Lesjak), poprejšni župan v Poračah, je hud na „Mir“ in nam je poslal pismo, pa tako pisano, da človek ne zna, kdo ga je sestavil. Gosp. Lesjak pravi: „Podpisal sem protest zoper dr. Vošnjaka, ker je koroškemu Slovincu nemščina skoraj to, kar je otroku kruh.“ Pa človek ne živi samo od kruha, ne samo od nemščine, ki se jo nauči malo lomit; treba je tudi bistra, podučena glava, in zlahtno, za vse dobro vneto srce: to se pa pri otrocih le doseže v maternem jeziku. Nihče še ni pisal ali govoril zoper nemščino, pa naj se uči ob pravem času in v pravej meri.

Gosp. Lesjak pravi dalje: Da se zamore pred svojo vestjo zagovoriti in veseli ga, da je tudi velika večina Poraške občine bila njegove misli. — V protestu zoper dr. Vošnjaka so nemškutarji župani prosili, naj otroci celih osem let v šolo hodijo in se celih osem let le po nemško podučujejo. Tako abotni in neumni naši Slovenci niso, da bi jim to bilo po volji, to je po volji le tistih ptujih Nemcev in domačih nemškutarjev, ki malokdaj ali nikoli v cerkev ne hodijo, pa so vendar hoteli nemško pridigo v cerkvi. Slovenci javeljne vedó, kaj se jim za hrbtom godi. — Slednjič pravi gosp. Lesjak, da

se za novo volitev ni potezal. — Tega „Mir“ tudi ni trdil, le to je rekel, da g. L. zavoljo občinske rajtenge nemško-liberalci tožijo, da pa je pri pravdi on menda zmagal. Več nismo rekli.

Iz Kotmirške občine. (Občinski račun; slov. oklici.) Že vlani smo brali v „Miru“, da je nek posestnik prosil gosp. župana Ripana, naj mu pokaže rajtengo ali račun. Gosp. župan je iskal in iskal, pa je ni mogel najti. Ali je samo z računom za l. 1881, ali z računi za poprejšna leta tudi taka, tega ne vemo, — to pa je resnica, da občinski odbor v l. 1883 še ni imel nobene seje. Občinska naša postava v § 65 pa zapoveduje, da mora župan vsaj en mesec pred novim letom proračun ali prevdarek za prihodnje leto predložiti občinskemu odboru, da ga potrdi. Dalje pravi § 65, da mora župan vsaj do konca februarja občinski račun od poprejšnega leta predložiti, da ga odbor pregleda in potrdi. Od vsega tega pri nas ni ne duha ne sluha. Že se bliža konec meseca marca, in novi odbor še nikoli ni bil poklican h kakej seji. Čudimo se že vsi, da naši nemško-liberalni odborniki molčijo k temu ko miš. Naši slovenski odborniki, ki jih imamo dva ali tri v odboru, naj stvar lepo in mirno sprožijo. Zakaj pa so postave, ako za nje nihče ne mara? — Neko nedeljo je nemško-liberalen načelnik našega krajnega šolskega sveta, ki je pa menda avanziral do službe občinskega sluga, začel spet pred cerkvijo nemško oklicevati. Kar zaupije nek veleposestnik, naj okliče tudi po slovensko, in zgodilo se je, pa tako slabo, da se Bogu smili! — Otroci so iz šole domu prišli vsi veseli pripovedovali, da so gosp. učitelj Koller, ki so se trdega Nemca dozdej delali, prvokrat v šoli spregovorili tudi slovensko. To tudi nas vse veseli in gospod bi prav storili, ko bi našej besedi v šoli dajali pravice, ktere jim daje postava in zdrava pamet!

Iz Koštantavra. (Slovensko uradovanje.) To je že davno znano, da je poprejšni tajnik Medbrovniške občine uradoval vse po slovensko. Te dni sem pa slišal praviti iz zanesljivih ust, da je gosp. župan Štih, po dom. Štemic, poslal slovensko pismo gosp. Ratzu, po dom. Muleju, županu Podljubelske občine. Reč je bila takole: Zavoljo novačenja ali rekrutiranja je gospod Štemcu bil poslan iz Kranjskega slovenski „Poziv“ na nekega mladenča, ki pa prebiva le v Podljubelske občini. Na slovensko pismo, ki ga je gosp. Štemic k „Pozivu“ pridjal, pride od g. Muleja slovensk odgovor. Daleč okoli smo gosp. Muleja šteli med naše nasprotnike, za nemško-liberalca. Vsi bomo ga radi in veseli šteli med našince, ako temu, kakor je začel, zvest ostane. Tako torej slovensko uradovanje tam, kjer je dobra, Slovincem pravična volja, tudi gre: Gospodje župani le začnite svoje ljudi po slovensko k sebi v kancelijo pozivati ali klicati, med seboj si slovensko dopisovati, zapisnike občinskih sej slovensko spisovati, bukvice za posle v obeh jezikih si poskrbeti, poštarjskih tiskovin v obeh jezikih tiskanih se posluževati itd. To je vse lepo postavno, ki jih vam nihče ne more prepovedovati ali za zlo jemati, pa so vendar zlo imenitne.

Iz Rožeka. (Nov most; novi kažipot; pogrebi.) Naš most črez Dravo je srečno in

lepo dokončan; gosp. Heber je prišel po dvakratni povodnji lanskega leta v veliko škodo. Novi most ga stane gotovo več tisočakov. Kdaj jih po mostnini nabere? Tudi njegova hiša, hlev in skedenj so bili oškodovani in popraviljanje tudi ni zastoj. Ali je le kaj dobil od tistega denarja (6130 gld.) ki ga je Rožeška občina dobila oškodovanim v pomoč? — Že imamo kažipote ali table ob cesti v slovenskem in nemškem jeziku. Tako je Slovincem in Nemcem prav; zdaj bo vsaj tudi Slovenec iz ptujih krajev, ki le slovensko ime kake vesi ve, na tabli tudi slovensko ime bral in vedel, pri čem da je. — V naši okolici smo imeli tri pogrebe, katerih moram omeniti. Fajmošter v Lipi, gosp. J. E. Marinič, so pokopali v štirih dneh svoje starše, očeta in mater. Akoravno že visoko stara, opravljala sta v farovžu vendar vsa gospodarska opravila. V Šent Jakubu pa je 17. marca bil pokopan 82 let stari oče po celey dolini sloveče Janežičeve rodovine. Umrli so oče v tistej hiši, na kateri je v steno vzdian spomenik na rajnega sina Antona. Pogreb je bil veličasten. Naj vsi v miru počivajo!

Iz Senčne vesi. (Pravičen Nemec.) Ko smo pri nas zvedeli da nas zapustijo povsod spoštovani in priljubljeni gospod železniški načelnik Götze, ki so pri nas službovali skozi štirinajst let v občo pohvalo, bili smo prav žalostni. Pred odhodom od tukaj, so gospodje pevci iz Velikoveca jim prav vbrano in milo odhodnico zapeli. Zbrala pa se je inteligenca, kakor tudi kmetiški stan iz celega okraja, da poda ljubljencu pred odhodom roko. Da ravno so gosp. načelnik Nemec, vendar so jih spoštovali in visoko cenili vsi Slovenci. Bili so gospod prav prijaznega obnašanja vedno, in dober svetovalec priprostemu kmetu, kakor tudi vsem drugim.

Prav z jedernato in krepko besedo sta gospoda pozdravila v govoru gosp. nadučitelj iz Velikoveca ravno tako v imenu srenje gosp. nadučitelj iz Doberlevesi. Bili so navzoči tudi prav priljubljeni gosp. fajmošter iz Šent Kocijana in kaplan iz Doberlevesi.

Pele so se tudi lepe slovenske pesmi, tako je prav, vsakemu svoje veselje. Gospodu načelniku pa želi, na novi službi vsa okolica zadovoljnost, ter jim kličemo „Živeli!“

Iz Medgorij. (Hvala, komur hvala gre) pravi že sv. pismo in mi Slovenci se ga zvesto držimo. Mi Medgorčani vozimo svoje pičle pridelke na žitni trg v Celovec in vemo, da je dobro za vsacega, kdor nemško zna. Zatorej mi nismo zoper to, da se v našej šoli tudi nemško uči, pa na prvem mestu mora biti naš materni, slovenski jezik, da se našim otrokom glava razbistri in srce požlahtni, kar se pa zgoditi zamore le v maternej besedi. Ker se pa mi Slovenci učimo nemškega jezika, naj bi se Nemci, ki imajo z nami Slovenci opraviti in občevati, učijo tudi naše slovenske besede. To bode za oboje prav. In res morem povedati, da se tudi na to stran suče na boljše. Prej smo imeli največ opraviti z gosp. Petričem, žitarjem v Celovci. Ta je pa imel večidel trde Nemce za hlapce in pomagalice in mi Slovenci smo morali marsiktero debelo in grenko požerati. Zdaj od nas kupuje gosp. Habernik, po dom. Mikš v Št. Petru, in zdej je vsa druga:

Gospod in njegova žena sta oba nam kaj prijazna in se obravnuje vse lepo po slovensko. To se nam lahko godi in nas veseli: hvala! Tudi v Celovci imamo prav prijaznega, slovenske besede zmožnega notarja. Gosp. notar Riebler opravlja z nami vse po slovensko in bi nam, mislim, še tudi pisma narejal slovenska, če bi ga kdo prosil. Hvala tudi temu gospodu!

Iz Velikovške okolice. (Nove orgle; — razrušenje Vovbrške občine.) Zvonovi Dieške fare slovijo daleč okoli, takega zvonjenja je malo kje; človeku se res milo stori pri srečju, kedar zasliši v dolini glasove doneče z visokih Diekš. Zdaj si mislijo Diekšani spet nekaj lepega in hvalevrednega napraviti, namreč nove orgle. Že so bili nekteri zaupni možje pri orglarskem mojstru v Glinjah, pri gosp. Colariču. Slišim praviti, da so se že pogodili in da začne gosp. mojster že letos orgle staviti. Od tega se sme izvrstno delo pričakovati. — Nek dopis iz Spodnjih Trušenj je v „Miru“ pravo zadel, ko je priporočal, naj se fara v Št. Petru od Vovbrške občine loči in postane zase samostalna občina. Kar pa pravi ta dopis od Hudega kraja, ni vse res. Hudokrajčani nimajo 2 do 3 ure hodá, temuč k večemu poldrugo uro; tudi je njih fara na Diekšah, kamor torej vsako nedeljo in praznik hodijo k božjej službi. Občinske seje bi torej odbornikom ne bile toliko od rok. Kar pa Hudokrajčane najbolj na Diekše vleče, je menda slovensčina. Hudokrajčani so čisti, vrli Slovenci, mož, ki jih vodi, je daleč okoli spoštovani Kralj, iz kterega ust sem sam na svoja ušesa slišal te le domorodne besede: Bog mi daj še to veselje doživeti, da bomo mi Slovenci v šolah in kancelijah imeli svoj materni, slovenski jezik. Ni čuda, da takim poštenim slovenskim rodoljubom glava in srce bolj visita na slovenske Diekše, kakor pa v Vobre, kjer se le bolj nemškutari. Hudokrajčani so to reč dobro premislili in se ne bojo dali v kozji rog vgnati.

Iz Gorenč. (Slovenci posnemajte; šola brez učitelja.) Kako pametno in modro je, če kdo svoje imetje zavaruje, kaže nam ta le prigodba: 2. decembra 1882 zjutrej je posestniku Rader Janezu po domače Fojaku vse do tal pogorelo. K sreči je bil zavarovan ne samo zastran svojega pohištva, temuč tudi zastran živine, krme in druge oprave. Bil bi prava reva in berač, ko bi ne bil zavarovan. Dobil pa je 4000 gold., za kar je bil zavarovan. Tudi ta lepi denar mu te nesreče ni popravil, vendar pa mu je lepa pripomoč. Slovenci! Nesreča nikoli ne miruje, nikdo ne vé, kdaj ga kaj prime; zatorej ne glejte na goldinarje, ktere sicer težko prislužite in jih le težko nosite v zavarovalnico. Pa ob času nesreče in potrebe vam nosijo bogate obresti ali činže. Marsikteri se je že za ušesmi praskal in krvavo obžaloval, da se je zamudil zavarovati. Posnemajte Fojaka! — Mi Gorenčani smo prave sirote, nimamo svojega lastnega fajmoštra; Gorenče so na levem, Suha pa, kjer imamo zdaj svojega dušnega pastirja, je na desnem bregu Drave. Kolika težava je to za našega pridnega dušnega pastirja, ki se za nas toliko trudi! Bog jim vse bogato povrni! — Od začetka šolskega leta je pa tudi naša šola brez učenika, blizo sto

otrok nima nobenega poduka, starši pa moramo vendar za šole toliko plačevati. Govorilo se je, da dobimo novega učenika, pa je spet vse potihnilo. Ni nam toliko žal, da iz te moke ni bilo kruha, ker se je slišal glas, da dobimo za naše trdo slovenske otroke za učenika trdega Nemca. Nekaj bi že pomagalo, ko bi se po nekterih krajih vpeljale poldnevne šole; marsikteri učitelj bi bil pri tej ali unej šoli preveč in bi se mogel prestaviti v kako drugo šolo.

Na Krškem bregu. (Kri ni voda; novi odbor; lepa sprava.) Slovenci si pogostoma kupujejo posestva okoli Št. Vida, Št. Boštjana in po drugih krajih na Nemcih in se tje preseljujejo. Tam na Nemcih pa tudi ne morejo pozabiti svoje slovenske domačije in si še tam naročujejo slovenskega „Mira“, da vsaj nekaj še slišijo od svojih ljubih rojakov. Tako se je nek posestnik iz Pokrške fare preselil v Zensberg blizu Št. Vida in si naročil „Mir“. Ja res: kri ni voda! — V občinskem odboru se je nekej spremenilo: Imamo novega tajnika. Stari, ki je dolgo bil za tajnika v Grabštanji, je zagrizen nemškutar. Na njegovo mesto stopi zdaj gospod učitelj Berne in bomo videli, kako se bode ta obnašal. V šoli, akoravno je rojen na Kranjskem, vleče bolj na nemško stran ali prav za prav mora vleči, ako se noče višim oblastnijam zameriti. Gosp. Berne podučuje v prvem razredu, ker je podučitelj trd Nemeč in ne more z učenci govoriti. Poprejšnji podučitelj, tudi trd Nemeč, je odšel, pa poslali so nam Slovincem trdega Nemca. Tako se otroci ne morejo nič naučiti; kar so se v prvem razredu pri gosp. Bernetu slovenskega naučili, to v višem razredu spet pozabijo. Nemščina se jim pa doma med Slovenci spet vsa razkadi. Ubogi otročiči! — Bral sem v „Miru“, da je v Pokrčah med gosp. fajmoštvom in farmani navstala neka razprtija zavoljo tega, ker morajo gosp. fajmošter tudi Št. Mihelsko faro oskrbovati. Slišal sem pa praviti iz zanesljivih ust, da je ta reč spet lepo poravnana in da bojo g. fajmošter zastran božje službe storili, kolikor jim je v teh razmerah mogoče. Slovenci! skrbite in pomagajte, da bode več duhovnikov; pošiljajte svoje sinove v više šole! Tako se bo duhovnikom in farmanom lažej godilo!

Iz Podjunske doline. (Ibehtnica. Koritnjak.) „Kedaj bomo letos obhajali Ibehtnico?“ Tako se marsikdo vpraša. Slov. Koledar družbe sv. Mohora je ponedlek po beli nedelji za ta praznik odločil. A za to nobenega vzroka ni. Kristijan svoje krščanski dolžnosti za velikonočni praznik in ibehtnico ob enem zadostuje, ako ta dan od dela neha in sv. mašo sliši. Le duhovne molitve in znotrajno praznovanje se na 2. dan aprila preložijo ne pa zunajno praznovanje.

Naj še nekaj zastran žganjske kuge omenim. Žganje je res kuga; to kaže indijanski rod v Ameriki, ki je večidel po žganju prišel skorej na nič. To se kaže tudi pri nas: koliko kmetov bi bilo še pridnih in premožnih, ako bi žganja ne bilo. Žganje soseben v mladosti vžito, oslabi najprej spomin, potem skazi celo truplo in naslednje poda beraško palico v roke. Zato so nove davke iznašli, da bi kugo žganja zaježili. Pa vprašam, ali ni poprejšna liberalna vlada sama saj nekaj

zakrivila kugo žganja? Zakaj se je prepovedalo kmetom kuhati dobri zdravi koritnjak? Ob času, ko so še brez strahu koritnjak pili, še ni bilo toliko pijancev. „Dajte nam“, tako kličejo kmetje, „dajte nam koritnjak, in bomo radi žganje pustili; nekaj piti moramo ja mi vbogi ljudje saj imeti!“ Sedajna vlada pri novem davku za žganje ni imela svoj dobiček, ampak edino blagor narodov pred očmi; naj tedaj, če hoče svoj namen doseči, spet koritnjak kuhati, dovoli. Morebiti bi kdo izmed naših poslancev to misel v državnem zboru sprožiti hotel. Gotovo bi koritnjak bil najmočnejši jez zoper strupno vodo žgano.

Iz spodnjega Roža. (Merosodni urad.) Po postavi se morajo posode javnih prodajalcev vsaka tri leta na novo pregledati in potrditi pri merosodnem uradu (Aichamt). To prizadeva dotičnim mnogo zamude in sitnosti, ker morajo posodo v Celovec nesti, tam dva, tri dni čakati, prej da pridejo na vrsto, in potem svojo ropotijo spet spraviti domu. Veliko bolj pripravno bi bilo za nas, ko bi se naredil poseben merosodni urad v Borovljah. Ali bi to ne bilo mogoče?

Čudno je to, da fužinska gospoda v svojih kolibah še zdaj nema zmerjene posode. Zmirom se hvalijo s svojim „fortschrittom“, kako je to, da so v tej reči tako zaostali, saj je nova mera že sedem let veljavna? Morda je pa le to „fortschritt“, če se čez Slovence zabavlja?

Iz Medborovnice. (Pod novim odborom.) Pred volitvijo občinskega zastopa so odpadniki tak dirndaj gnali in toliko govorili čez stari odbor; ko so zmagali, je bil tudi velik halo! in vrisk. Zdaj je pa vse tiho. Mislili so, da dobijo zlatega mačka v roke, pa so se prevarili. Ravno najhujši kričači so po dva in tri leta z občinskim davkom in drugimi pristojbinami na dolgu. Zdaj naj novi odborniki le gledajo, kako denar not dobijo od tistih širokoustnežev, ki imajo v oštariji veliko besedo, doma pa zanemarjeno gospodarstvo.

Iz Grebinske okolice. (Zaničevalcem duhovščine. — Kmet je siromak.) Tudi pri nas se najdejo taki tiči, ki na častiti duhovščini nič lepega ne vidijo, jo obrekujejo, da hoče ljudstvo v neumnosti obdržati itd. Toda ravno ti liberalni nemškutarji skrbijo največ za to, da kmet neumen ostane; ker mu posiljujejo nemške šole, v katerih se otroci nič ne naučijo. Ko bi bile šole slovenske, znali bi otroci vsaj slovensko brati in pisati. Saj smo že slišali, da pride iz Ljubljane, iz Celovca in iz Maribora zmirom več slovenskih bukev, tako da tudi Slovenec lahko postane moder in učen, če prav nič nemško ne zna. Ker nas pa hočejo nemškutarji ohraniti v neumnosti, zato ne pustijo, da bi se naši otroci slovensko brati in pisati dobro naučili, ampak jih le s tisto nemščino pitajo, da jim glave čisto zmešajo, da potem sovražijo svoj slovenski rod in svojo lastno kri in dostikrat zatajijo tudi vero. Mi pa dobro vemo, da kmet ne more obstati brez krščanske vere, in mislim, da tudi gospod težko. Prav hvaležni smo g. knezoškofu, da so nam poslali takega gospoda fajmoštra v faro, katerih še vredni nismo.

Saj posvetni gospodje z nami dosti grdo delajo! V našem kraju je kmet revež. Nema ne

svoje stelje, ne drv. Vse to mora od grofa kupiti, pa kako drago! Po 75 kr. meter plačamo jih še žive, vi v Celovcu jih dobite pa nasekane in suhe za 90 kr. meter. Mi dobro vemo, da spoštovana grofinja Egger nič ne veje od tega, kako grajščinski pisarji, ali kar so, nas kmete derejo. Prejšnji gospod borštinar je bil dober, krščansk in pravičen človek, žalibog da je umrl! Sedajni borštinar pa sovraži duhovnike in kmete, vse hoče v svoj meh spraviti in se usti po oštarjih, kakor kak krivi prerok. Kaj mu moremo? Saj mi kmeti nemamo nikogar, da bi nas branil!

Od sv. Lenarta pri sedmerih studencih. (Janičari naših dni. Hvala, komur gre.) Kdor je kaj slišal ali bral od stare zgodovine Slovencev, njemu bo znano, kako so Turki slovenske fantiče lovili, jih seboj peljali, v turški veri podučili in jih izurili v orožji, ter jim vcepili največje sovražstvo do kristjanov. Ti poturčeni, v orožji izurjeni kristjanski otroci bili so potem najsrčnejši in najpredrzejši turški vojaki. Imenovali so jih „janičare.“

Pa tudi v naših dneh imamo eno sorto takih janičarov. To so tisti slovenski otroci, ki jih v Celovec v šole pošiljamo. Tam jih obdelajo in predelajo v Nemce ter jim vcepijo najhujši sovražstvo do slovenskega jezika v srce! Grdo je videti, kako nekteri v Celovcu izšolanani učitelji sovražijo slovenski jezik!

Njim in takim nasproti pa se združimo mi koroški slovenski kmetje in prosimo poslance drugih dežel, naj se potegnejo za naše pravice, ker mi koroški Slovenci nemamo v državnem zboru nobenega poslanca, v deželnem zboru pa le enega, namreč visokočastitega g. Andreja Einšpielerja. Ravno kar sem dobil zadnji „Mir“ v roke in sem bral, da se je č. gosp. poslanec Klun za nas Korošce potegnil. V imenu vseh stiskanih kmetov na Koroškem mu izrečem prisrčno zahvalo, pa tudi g. dr. Vošnjaku in vsem slovenskim poslancem, ki so se za nas potegnili.

Prosim sl. vredništvo, naj blagovoli to izjavo priobčiti. M. V. slov. koroški kmet.

Iz spodnje Brankovice. (Protiv žganju.) Brali smo v „Miru“, da je gosp. deželni predsednik razposlal vprašanje na okrajne glavarje, kako bi se dalo preobilno žganjarstvo zajezi. Tudi jaz želim gosp. predsedniku z nekaterimi opombami priskočiti na pomoč, ter sem si svest, da me zavolj tega nihče ne bo vdaril po ustih.

Gotova resnica je, da je žganje škodljivo, vendar se ne sme reči, da je od kraja vsako žganje škodljivo. Če se v kaki rodovini znajde kak nepošten človek, ne sme se reči, da je zavolj njega vsa žlahta nepoštena. Pred leti so kmetje v majhnih kotličkih žganje kuhali iz čvešpeljnov, iz črnice, iz tropin in enakih dobrih tvarin. Kuhalo se je tako natančno in čisto, da je komaj kapalo iz kotla. Tako žganje so kmetje celó kot zdravilo v lekarni prodajali. Zdaj so pa te kmečke žganjarne ponehale, špirit se dela v fabrikah; kakor se čuje, jemljejo za to prav slabo, dostikrat na gnjusno tvarino, in kuhajo tako površno, da špirit kar scurkom teče iz kotlov. Tak špirit pride potem prodajalcem v roke, ki še sami vode in drugih različnih, več

ali menj škodljivih reči pridevajo. Iz enega bokala špirta naredijo tri do štiri bokale različnega žganja na mrzli poti. Po takem žganju postanejo ljudje vsi omoteni in zdvijani, ne toliko po njegovi moči, ampak po raznih strupenih pridevkih in po škodljivosti špirta samega. Naj bi se toraj na take tovarne špirta in na izdelovalce rozolije in različnih likerjev bolj oestro pazilo, da ne rabijo škodljivih tvarin! Kje so take tovarne, to vlada sama dobro vé.

Iz Begunja na Gorenjskem. (Sv. misijon.) Naš visokočastiti gospod dekan, Silvester Keše, kateri za dušni blagor svojih ovčic že skoz 23 let zeló goreče delujejo, katerih zasluge za šolstvo tudi visoka deželna vlada s tem spoštuje, da jih je zopet drugo šestletno dobo imenovala za c. kr. okrajnega šolskega nadzornika, in kateri tudi za čast in olupšavo hiše Božje veliko storé, kar najbolj znači krasno in dragoceno okinčana farna cerkev sv. Urha, so nam oskrbeli redko milost sv. misijona, katerega so vodili trije visokočastiti očetje Lacaristi pretečeni teden, to je od 3. do 4. postne nedelje. V sedajnih burnih časih, ko je ljudstvo zeló popačeno, je sv. misijon najboljši zdravilo in moč za vernega katoličana, da more bolj redno in pobožno živeti, in da se ležej varuje slabih in pregrešnih potov, katere toliko ženskega spola privedejo v tukajšno c. k. žensko kaznilnico. Koliko kaznenk, ko bi se bile držale zvesto verskih resnic, bi se ne kesalo sedaj v tukajšni c. k. kaznilnici, katera je pod nadzorstvom častiljivih in hvalevrednih usmiljenih sester. Svetega misijona se je tukajšno ljudstvo z veliko vnamo vdeleževalo, upamo, da bode obilen sad obrodil. Presrčno zahvalo za to redko milost izrekajo Visokočastitemu gosp. dekanu in očetom Lacaristom. Begunjski farmani.

Iz Idrije. (O Železni Kapli. — Škodljivost živega srebra za našo živino-rejo.) Sprejmite tudi iz Idrije nekaj vrstic o vaš koroški „Mir“. Saj sem bival tudi jaz svoje dni na Koroškem in lepe dni sem tam doživel. Od leta 1825 do leta 1829 sem bil v Železni Kapli. Tam je bilo tačas še življenje. Po travnikih blizo Kaple so kegljali, lonce vbijali, sploh se razveseljevali. Pozneje se je vse spremenilo. Bil sem še potem en parkrat v Kapli, ko so moj rajni svak, č. g. Štefan Kenda, tam bili za fajmoštra.

Včasih sem večkrat v „Novice“ pisal, zdaj me pa že moči zapuščajo, ker sem že 76 let star. Za pravico se pa še zmirom potegnem. Zato pa moram na vse usta povedati, da ni prav, ako nam država nič škode ne povrne, kolikor nam je nje žgalne peči od rudokopa prizadenejo pri živini. Ko je bil zadnjič gosp. potovalni učitelj Kramar pri nas, prinesel mu je župan teleta tri tedne starega, ki ni tehtal več ko 28 funtov. Krave zvržejo, teleta pokrepajo, vse zavolj živega srebra. Od leta 1868 do 1882 je 70 posestnikom iz tega vzroka v kraj prišlo: 8 konjev, 4 voli, 18 krav, 5 junic, 304 telet, 71 koz in 223 ovac. Koz in ovac bi poerkalo, kolikor bi jih mi nakupili, pa jih ne kupujemo več, ko vidimo, kako se nam godi. Tudi dva vaša koroška rojaka, g. H. Hinterhuber, vodja blajberške rudarije in prof. Hugo vitez Perger, sta potrdila in

popisala škodljivost dima iz idrijskih žgalnih peči. Toda naš rudarski svetovalec, g. Lipold, neče od tega nič slišati in verjeti. Ali nam je ta gospod tako sovražen, ali si res ne pusti nič dopovedati, ali kaj je vzrok, da naših pritožb ne posluša in podpira? Morda bo g. potovalni učitelj Kramar kako besedo za nas spregovoril! Gotovo mu bomo hvaležni; zlagal se pa tudi ne bo. Da je res tako, potrdim tudi jaz vsak čas.

Boštjan Leskovic.

Iz Košane na Notranjskem. (Velika nesreča.) Košana je pokončana! Na 3. dan sušca začelo je biti plat zvona, gorelo je! Iz početka se je valil le gost dim v nebo, na enkrat švigne plamen iz dima, huda burja je pihala in čez malo minut bile so skor vse strehe v ognju. Strehe so namreč slamnate bile in rudeči petelin je kar skakal od ene na drugo. Ljudje niso imeli časa, da bi kaj rešili, tako hitro se je ogenj razširil. Farovž in kaplanijo smo rešili, ker sta z opeko krita. Zgorela je tudi neka ženica. Ljudem je vse zgorelo, rešili so le nago življenje. Njih večina tudi niso bili zavarovani! Vsi zavarovanci bodo dobili okoli 3000 gld. od asekurance, škode je pa 28.000 gold. Revščina in beda je silno velika. Pomagajte, ljubi Slovenci, svojim bratom, ki nemajo zdaj ne strehe, ne obleke, ne živeža, vse so zgubili v malih trenutkih! Pohvaliti se morajo žandarji iz Št. Petra, ki so pomagali, kar se je dalo. Graje vredni pa so občinski odborniki, ki niso skrbeli, da bi bili pripravili kako gasilno orodje. Saj še ni dolgo, kar je vas že prej enkrat pogorela, namreč leta 1870. Vendar jih nesreča ni spemetovala. Mislili smo cerkev popravljati in novo šolo zidati, zdaj bomo pa najprej morali gledati, da si nove bajte postavimo, če bomo imeli s čim! Pomagajte nam, ljubi rojaki slovenski!

Iz Gradca. (Javnazahvala.) Podpiralni zalogi slovanskih vseučiliščnikov v Gradci blagovolili so darovati v tekočem letu: a) v gotovini: Gospa Nina Fröhlich pl. Felden v Gradci in gospod dr. Gvidon Srebre, odvetnik v Brežicah po 10 gld.; gospod Jože Gregl, zobolečnik v Gradci, gosp. dr. Benjamin Ipavic, zdravnik v Gradci in gosp. dr. Jože Vošnjak, državni poslanec na Dunaji po 5 gold.; gosp. Verbovšek uradnik v Gradci 2 gld. in gosp. Fr. Bradaška, gimnazijski vodja v Gradci 1 gld.; b) g. Josip Gorup v Trstu, znani slovenski rodoljub, jedno državno obligacijo za 1000 gld. a. vr. — Vsem preblagim darovateljem, posebno pa blag. gosp. Josipu Gorupu, ki je s svojim velikodušnim darom stanje omenjenega zavoda za mnogo, mnogo zboljšal, ter si s tem živ spomenik svoje radodarnosti in milosrčnosti za vse čase postavil, izrekajo podpisani v imenu opravnega odbora podpiralne zaloge tukajšnjih slovanskih vseučiliščnikov, in v imenu vseh onih, ki iz tega zavoda dobrote uživajo, najiskrenejšo zahvalo. Bog povrni!

Vodstvo zaloge.

Opomba vredništva: Naj bi ta lepi izgled posnemali še drugi premožni rodoljubi, ki sami iz svoje skušnjave, koliko pomanjkanja morajo včasih slovenski študenti trpeti!

Kaj dela politika.

Liberalci so pri finančni debati vse strune napenjali, da bi ministerstvo in našo večino vrgli. To so čudni tički — ti liberalni ljudski prijatli: vsak den stane državni zbor 3 do 4000 gld., — oni pa le otrobe vežejo. 16. marca se je vendar finančna debata končala in poslanci so šli na velikonečne počitnice. — Pri komerzu ali veselici nekega nemškega društva so se godile take reči, da je vlada razpustila društvo in govorniki se bodo morali zagovarjati pred sodnijo; med njimi znani državni poslanec Schönerer, ki komaj čaka, da bi Avstrija razpadla in se Cizlajtanija, torej tudi češke in slovenske dežele zjediniše s Nemčijo. — Na Dunaji teče velika pravda zoper 29 socialstov, ki so nekega dunajskega čevljarja najprej omamili, potem pa oropali. Ti ljudje imajo čudne namene. Zatoženec Pflieger je očitno pred sodnijo povedal: „Ni nobene reči tako hudobne in malo vredne, da bi se je mi ne posluževali; vse nam prav pride, da le služi našim namenom!“ Bog nas varuj takih ljudi; pa vendar taki ljudje se kažejo po vseh deželah; kaj bode?

Na Nemškem je še vse pri starem, pa-pež in cesar se ne moreta poravnati. — Polaci na Poznanskem so se v državnem zboru britko pritoževali, kako po sili se v šoli in po kancelijah ponemčuje. — Na Francoskem hudo vre in policija ima s socialisti veliko opraviti. Ravno taka je na Španskem, kjer je posebno v Andaluziji blizu 2000 ljudi že zaprtih. — Na Angleskem so v Londonu z dinamitom hotli veliko vladno hišo v zrak ali v luft zagnati in razdijati. Zagromelo je to strašno, hiša sicer še stoji, pa je močno poškodovana. — Na Ruskem se katoliški cerkvi bližajo menda boljši časi: Papež in car sta se sporazumela, Rusko in Poljsko dobi spet svoje katoliške škofe. — Nihilisti pa vendar še rogovilijo in policija jih pridno lovi in zapera. — Sloveči minister Gorčakov je umrl. Kar je bil nekdanj Meternich Avstriji, kar je Bismark Prusiji, to je bil Gorčakov Rusiji.

Gospodarske stvari.

Ne pozabimo travnikov!

Najprej bi znal kdo vprašati! ali se spleča travnik gnojiti?

Odgovor na to ni težak. Ako bi hotel na svojo senožet gnoj do en dan daleč voziti ali tudi še precej bliže voziti in bi nad to gnoj še veliko prida ne bil, se ti gnojenje gotovo ne bo splečalo. Tvoja skrb mora tedaj biti, pridobiti ali pridelati si gnoja blizo tvojega posestva, znati moraš gnoj poiskati, poznati in varčno nabirati moraš vse, kar za gnojenje služi in prav kmalu se boš prepričal, kako dobro se spleča gnojenje pri travnikih.

Marsikdo se bo izgovarjal: „še za njive imam premalo gnoja, od kod ga hočem jemati za travnike!“ Pogostoma je to res, včasih si pa morebiti sam kriv, da imaš premalo gnoja, morebiti zato, ker nimaš gnojilšča, ker pustiš, da tvoja dragocena gnojnica odhaja na tuj svet ali po cesti

ali v vodo; morebiti zato, ker iz nevednosti dober gnoj popuščaš na cesti ali ga celó stran mečeš. Ako bi pa tudi vse storil gledé gnoja, kar je storiti umnemu gospodarju, skrb ti mora biti, da pri prvi priliki prideš do pravega vira, do enoletne piče za večé število živine; s to prideš v oni kolobar, kateri te bo zalagal, s pičo po eni, z gnojem po drugi strani in to ti bo dalo najbolj živ dokaz, da dobro obdelana (gnojena) senožet mnogo več čistega dohodka daje, kakor slabo ali nič obdelana. Ako že nočemo na drobno računati, verjel mi boš rad, da te snaženje, košnja, sušenje in vožnja sena na gnojni senožeti, na kateri prideláš 40 voz sena, prav gotovo ne bo še enkrat toliko stala, kakor vse to delo na zapuščeni senožeti, na kateri prideláš na tistem prostoru samo 20 voz. Vse, za kar so oni stroški primeroma nižji, je tvoj dobiček vsled gnojenja.

S čem pa naj se gnojé travniki? — Odgovor na to vprašanje bil bi bolj težaven, ako bi se hoteli spuščati v nadrobnosti, ker gnoj ima se ravnati po legi in naravi senožeti: sploh pa, kakor nam je danes namen o tem gnojenju govoriti, omenjamo, da se mokrim senožetim bolj prillega pepel, gips, cestno blato, drugim pa bolj živinski gnoj.

Sploh pa je mešani gnoj, kompost, najbolj pripraven v ta namen. Kompost si pa v večí ali manjši meri more pripraviti in si pripravlja tudi vsak umni gospodar.

Kaj pa gre vse v kompost? V kompost gre zeló vse razun kamenja in čepinj. Ako cesto nasispaš, podrzej prej blato in travo in deni vse to na prostor, kjer imaš kompost, ako pometáš, smeti vrzi na kompost, kedar mlatiš, znosi ves prah, vse rese, vse slabe plevle, na kompost, kedar kolješ, vse odpadke vrzi na kompost, kedar zidovje popravljš in ti ostaja starega ometavanja ali „frajha“, vrzi ga na kompost. Ako hočeš pred hišo na vrtu po potih imeti čedno, s peskom posuto, da se tam lahko čedno sprehaja tudi o slabem vremenu, moraš v letu večkrat podržati travo in rušine; ako napleveš slabega in umazanega plevela, kateri ni za drugo rabo, zopet poberi vso to šaro in pelji jo na svoj kompost; in tako se ti bo nabralo, ako veš vsako reč prav obrniti, vsak teden nekaj, celo leto pa precej ali celó veliko in z veseljem boš prekidaval včasih ta svoj zaklad, ga polival z gnojnico in ko se mešanica zmedí in jo na jesen ali zgodaj spomladi napelješ na senožet in tam drobno strosiš, potem boš občudoval moč one mešanice; gotovo bo pri tvoji hiši zmiraj ostala, to je, vsako leto se ponovila večá kopica mešanega gnoja, kompost, čegar dobroto čutile bodo neposredno tvoje lepe senožeti, in posredno tvoja lepa živina v hlevu in cvetoče tvoje gospodarstvo.

„Novice.“

Za poduk in kratek čas.

Ali se res s slovenskim jezikom nikamor ne pride?

Sovražniki slovenskega jezika zmirom trdijo, da se s slovenskim jezikom nikamor ne pride, z nemškim pa po celem svetu. Prvo je tako zla-

gano, kakor drugo. Res se najdejo dežele, kjer je vse nemško, je pa še več dežel, kjer se slovensko govori; hodiš pa lahko cele tedne in cele mesce po takih krajih, kjer noben človek nemško ne zna. Kdor še nikjer ni bil, kakor na Koroškem, takemu je lahko dopovedati, da se nemščina zastopi po celem svetu, kajti pri nas res že vsak nemško tolče. Koroška dežela je pa le majhna gredica v celem svetu. Na vsej zemlji se govori več ko 1000 jezikov. Najimenitnejši med temi jeziki so: 1. Angleški jezik; tega govori do 80 milijonov ljudi na Angležkem in v severni Ameriki; 2. slovenski ali slovanski jezik; tega govori in zastopi več ko 80 milijonov ljudi v Evropi in v Aziji; 3. francozki jezik; kterege govori do 40 milijonov Francozov, znan je pa tudi v drugih krajih, posebno visoka gospóda poslužuje se ga rada; 4. nemški jezik govori in razume kakih 50 milijonov ljudi, namreč Nemci in mnogi Slovani v Avstriji; pa tudi judje radi govorijo nemško; 5. laški jezik je znan na Laškem in ob srednjem morji, pa tudi sim in tje v Ameriki; laško zna kakih 40 milijonov ljudi. Zeló razširjeni so tudi naslednji jeziki: indijski v Indiji, kitajski v Kitaju, arabski v mali Aziji in v Afriki, španski na Španskem in v srednji Ameriki itd.

Po celem svetu se z nobenim jezikom ne pride, tedaj tudi z nemškim ne. V velikih mestih, kjer se ljudje iz vseh vetrov shajajo, našel boš seveda povsod kakega Nemca; pa našel boš tam tudi povsod kakega Slovana. Če greš pa med ljudstvo na vasi, znati moraš tisti jezik, ki se v onej deželi govori, tedaj moraš govoriti na Nemškem nemško, na Erancozskem francozko, na Španskem špansko itd. Če se pa primerja nemški jezik s slovenskim, pokaže se, da je slovenski veliko bolj razširjen in da poseduje skor dvakrat toliko ljudi in trikrat toliko zemlje.

(Konec prihodnjíč.)

Smešničar.

(Resnična dogodba.)

Zavarovalni agent je zavaroval kmeta in podpisal njegovo ime „Repar“. Kmet, ki je bil nekđaj pri vojakih, reče na to: „Po soldaško se pa piše „Repar“ z dvema „pp“.

Kaj je novega križem sveta?

* (Zaupnica) je gosp. Einšpielerju došla od krajnega šolskega sveta v Krjancah pod Obirjem. Zaupnica pravi med drugim: Ja za res; tó ste nam iz ust vzeli, kar ste trdili, da za katoliške otroke tirjamo katoliške učitelje, — za slovenske otroke pa tirjamo slovenske učitelje! Zdihovaje se pritožujejo starši in pravijo: Ako jes Slovenec od svojega otroka želim kako branje za poduk ali tolažbo, posebno v kaki bolezni slišati, tako mi je to veselje odrečeno, ker se otrok slovensko brati ne nauči. — Dalje se nam odtod naznanja, da je šolski svet v Krjancah že pred nekimi mesci vložil pri deželnem šolskem svetu pritožbo zoper prenapeto nemšku-

taresje v šoli, pa od kakega odloka ni ne duha ne sluha. Toliko bi vendar bili vredni, da bi se naša pritožba vsaj rešila, naj si bodi tako ali tako, da bi potem mogli potrkati na višem mestu.

* Družbi sv. Mohora je pristopilo 2000 novih udov. — Za popravo cerkve v Weissbriach nad Šmohorom so svetli cesar darovali 150 gold. — Risar Gerhart v Celovcu je dobil od cesarja zlato medaljo. — V Celji se je vstrelil vojak Bauer, rojen Korošec. — V zadnji seji kmetijske družbe Koroške so se razgovarjali, kako bi bilo mogoče, kmetijske posle na starost preskrbeti, da bi jim ne bilo treba, od hiše do hiše beračiti. — Hranilnica v Beljaku je razdelila 12.000 gl. za dobrodelne namene. — Neka sleparica je po Celovcu in Beljaku pobirala za gledišnega šepetalca, ki jej pa tega nikoli ni naročil. — Iz Podjunske doline se čuje, da se narod slovenski giblje in zaveda. Ljudje že vselej komaj čakajo na „Mir.“ Kaj pa je s posojilnico? Ali ni nobenega, da bi to reč začel? — Zastran slovenskih poštnih tiskovin opozorujemo na današnji dopis iz Celovca. — Čujemo, da se bo krajni šolski svet v Šmarjeti pritožil zoper nemško šolo. Prav tako! — Pri živinski razstavi na Dunaji je tudi 31 goved in 24 ovac iz Koroškega na ogled postavljenih. Vsega vkup je bilo tam na ogled postavljene živine: 799 goved, 571 ovac, 262 svinj.

* Zadnji mesečni živinski somenj v Ljubljani bil je dobro obiskan. Goveje živine prignalo se je nad 300 repov. Cene so bile visoke, parlepih volov 350 do 360 gold. Največ so jih Lahji pokupili. Tudi konj je bilo do 300 repov, pokupili so jih Lahji in Korošci. — Okrajni sodnik Postojnski je bil prestavljen za dež. sod. svetovalca v Celovec, zato je služba v Postojni zdaj razpisana. — V Kranjsko hranilnico je bilo meseca februarja uloženih 327.000 gl. — Morilec Prelesnik je dobil namesto vislic dosmrtno ječo. Rekel je bojda, da mu je bila prva kazen (gavge) ljubši. — V Sori so našli utopljenca. — V Postojni je umrla gospa Josipina Lavrenčič, izgledna mati in navdušena Slovenka. — 30.000 hruševih in jabolčnih divjakov, 100 za 1 gld., ima na prodaj Andrej Net v Kokrici pri Kranji. — Za pogorelece v Košani so svetli cesar podarili 600 gl. — J. Krajčeve „narodne biblioteke“ izišel je drugi snopič. — Cerkev sv. Jakoba v Ljubljani se bo letos vsa popravila in olepšala. — Izišla je mala knjižica za otroke „stezica v nebesa“. Dobi se v katoliški bukvarni v Ljubljani in velja 12 kr.

* Pri Veliki nedelji se pravdata dva kmeta za hrastovo drevo. Stroški pri dohtarjih znašajo že 400 gld., soseda pa še zdaj ne vesta, čigav je hrast. — Pri Ormoži nameravajo napraviti lesen most čez Dravo. — V Št. Jurji je umrl slovenski pisatelj in pesnik, č. g. župnik Josip Hašnik, 72 let star. — Sremska vina so na dobrem glasu. V Trstu jih prodaja g. Vuckovič. — Kako srditi nemškutarji da se najdejo na Štajerskem, vidi se iz tega: več slovenskih kmetov prignalo je živino na somenj v Radgono, pa jih niso na prostor pustili, ker so imeli od županov slovensko spisane živinske listke! Več ur daleč so toraj zastonj živino prignali in to zavolj par slovenskih besedic. Upati je, da bo „slovensko

društvo“ krepko na noge stopilo proti takemu ravnanju! — V Slovenjem gradcu je neka natakarica zastrupila sebe in krčmarjevo hčer. — V Celji so pri volitvi v okrajni zastop Slovenci propadli. — Župani Kolar v Stopercah, Feguš v Gorišnjaku in Bizjak v Gruškovci uradujejo v slovenskem jeziku. Prav je!

Duhovniške zadeve v Krški škofiji.

Umri so č. g. Janez Cocej, duhoven na Strojni; č. g. Maks Pluch, župnik v Št. Jurji v Krški dolini in č. g. o. Alfons Krašovec, kapucin. R. i. p.

Odgovor na razna vprašanja po starih listih: Od št. 1., 2., 3., 4. nemamo nobenih iztisov več, toraj tudi novim naročnikom ne moremo z njimi postreči.

Dunajska borza

od 19. marca.

Papirna renta	78	gld.	10	kr.
Sreberna renta	78	"	50	"
Zlata renta	97	"	50	"
1860 državno posojilo	137	"	—	"
Akcije narodne banke	831	"	—	"
Kreditne akcije	298	"	—	"
London	119	"	75	"
Srebro	—	"	—	"

Loterijske srečke

od 17. marca.

Gradec	23	21	16	35	33
Trst	84	12	62	63	80

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pfliberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica	3 66	3 75	3 45	3 78	2 80	3 75	3 90	3 84	2 73	2 60	2 65	2 80	2 64	2 75	2 90	2 72
Rž	2 51	2 50	2 40	—	—	—	—	—	2 50	2 50	2 28	—	—	2 50	2 37	—
Ječmen	2 47	2 35	2 25	2 44	1 45	—	—	—	1 50	1 80	1 56	—	—	—	—	—
Ajda	1 48	1 45	1 48	1 46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oves	3 5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Proso	5 11	—	—	4 75	5 50	—	—	—	5 70	4 91	—	—	—	—	—	—
Ber	2 34	2 60	2 20	2 68	—	—	—	—	2 50	2 20	2 38	—	—	—	—	—
Turšica	4 57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fižol bel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" rudeč	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Goveje meso se v Celovci plačuje 50—52 kr., teleče 65 kr., svinjsko 60 kr., suho svinjsko meso 90 kr., koštrunovo 40 kr., špeh 70 kr., prekajen 80 kr., mast 80 kr., maslo 1 gl. 12 kr., žakelj krompirja 1 gld. 15 kr. Jajec 5 za 10 kr., mleko 12 kr. liter, smetana 16 kr. Drva mehke po 90 kr., trde 1 gld. 20 kr. meter. Seno 2 gld. 50 kr. do 3 gold. 30 kr., slama 1 gld. 10 kr. do 1 gld. 30 kr. sto kil.